

Elina vaihto-oppilaana Tsekissä

Jennyn toinen leikkaus

20-vuotias Jenny on syntymäkuuro. Hänelle leikattiin ensimmäinen sisäkorvaistute 2,5-vuotiaana. Nyt aikuisena hän päätti mennä toisen korvan leikkaukseen.

"Olen syntymäkuuro, ensimmäinen SI leikattiin minulle 2,5 vuotiaana TYKS:ssä. Olen elänyt puhekielen ja viittomakielen ympäristössä. Olen käynyt 'kuulevien' koulua normaalisti, osaan puhua hyvin ja kuulla.

Kävin joka kesä liittojen järjestämällä leireillä, leirit olivat aivan parasta kunnes 'vanhenin'.

Minulle alettiin puhua toisesta SI:stä 14 vuotiaana, kieltäydyin siitä jyrkästi, ajattelin että yksi on tarpeeksi hyvä, en halua enempää ja sain jo 'kuulon lahjaksi'. Joka kerta kun kävin TYKS:ssä käynneillä, aina kysyttiin ja suositeltiin, ja kieltäydyin. He luopuivat toivosta kunnes pudotin pommin viiden vuoden jälkeen, että olen harkinnut vakavasti ottaa toisen korvaan SI:n. Lääkäri oli häkeltynyt, mutta tyytyväinen, että vihdoinkin käytän tämän mahdollisuuden. Asia vietiin eteenpäin ja samana päivänä pääsin jo leikkausjonoon ja noin kuukauden päästä olin leikkaukspöydällä.

Kuulolaite aktivoitiin kuukauden päästä leikkauksesta. Odotin tätä päivää hyvin paljon. Kun se laitettiin päälle, kuulin tosi vahvoja signaaleja, en tunnistanut mitä ääniä ne olivat. Seuraavina päivinä totuin hyvin nopeasti ja käyttö oli miellyttävää.

Seuraavalla TYKS-käynnillä huomattiin, että kuulotasoni on noussut paljon, eli kuulen uudella pieniäkin ääniä ja tunnistan mitä ne ovat. Silti ei ole puheessa ymmärtämistä, vokaalit ja konsonantit hyvin vaikea erottaa ja erilaiset kirjaimet jne.

Olin ja olen edelleen innoissani tästä toisesta. Kuulomaailmani on muuttunut, ensimmäisenä päivänä kuulin ihan kaiken hyvin selkeästi ja ilman mitään pinnistelyä jne. En käyttänyt kertaakaan 'mitä?' sanaa. Luokkakaverit olivat hämmästyneitä koulupäivän jälkeen. Uskomaton fiilis, edelleen on. Olen niin äärettömän tyytyväinen että otin toisenkin, ja välillä ajattelin, että miksen voinut vaan sanoa silloin viisi vuotta sitten että kyllä, leikataan toinenkin!"

Lue koko juttu netistä: lapci.fi/blogi.
Julkaistu 15.3.2016.

25-vuotias Elina kertoo kuinka hän selvisi vaihto-oppilasajastaan ulkomailla.

"Olen Elina Ortamo, Helsingistä. Sain sisäkorvaistutteen oikeaan korvaan 11-vuotiaana. Lapsena halusin olla kirjailija ja runoilija. Kirjoitin erilaisia pieniä kirjoja ja runoja. Tutkin innokkaasti myös historiaa ja erityisesti pukuhistoriaa.

Kun teininä aloin harrastaa ompelua, minua alkoi kiinnostaa historiallisten vaatteiden tekeminen itse ja siten teatteripuvustus. Lukion jälkeen pyrin Mikkelin ammattikorkeakoulun muotoilulinjalle ja pääsin sinne. Siellä erikoistuin myöhemmin teatteripuvustuksen puolelle.

Jo opintojen alusta minulle oli selvää, että halusin päästä opiskelijavaihtoon jonnekin. Minua ovat aina kiinnostaneet Itä-Euroopan maat, joten päädyin valitsemaan ensisijaisesti Tsekin. Hain Brnoon, jossa oli Janáček Academy of Music and Performing Arts eli lyhennettynä JAMU. Se on ainoa korkeakoulu Euroopassa, jossa on myös kuurojen teatteripetusta.

” Ei kannata olettaa, että pitäisi puhua kieliä täydellisesti sillä sitä oppii paikan päälläkin.

Selvisin vaihdossa yllättävän hyvin kielen kanssa. Minua vastassa ollut tutor oli käynyt Suomessa ja heti tavattuani rupattelin hänelle pelottomasti. Olen muutenkin aika sosiaalinen luonne, ja vaihdon aikana päätin tutustua ihmisiin etten ikävystyisi. Siispä aina tavatessani muita oppilaita ja vaihto-oppilaita juttelin reippaasti heille ja osallistuin kaikkiin tilaisuuksiin. Tutustuin myös kirpputoreilla ihmisiin, ja paikalliset kahvilat tulivat minulle tutuiksi. Kaikki paikallisetkaan eivät puhueet täydellistä englantia, joten välillä mentiin elekielellä. Opin tsekin

alkeet. Muita sisäkorvaistuteihmisiä en tavannut, mutta kävin kuuroille ja kuuleville suunnatun mimiikan kurssin. Siellä tapasin kuuroja oppilaita, mutta en osaa tarpeeksi kansainvälistä viittomakieltä, joten en kommunikoinut kovin paljon heidän kanssaan.

Vaikka on kuulovamma, ulkomaille voi ihan rohkeasti mennä pidemmäksikin aikaa. Kannattaa opetella lukemaan ja kirjoittamaan englantia suhteellisen hyvin, niin voi tarvittaessa kommunikoida kirjoittamalla paperille. On hyvä muistaa, että kaikki maailman ihmiset eivät puhu hyvää englantia, joten et erotu niin paljon joukosta. Ei kannata olettaa, että pitäisi puhua kieliä täydellisesti sillä sitä oppii paikan päälläkin.

Samaan aikaan kun minä olin vaihdossa, siellä oli myös pari kuulevaa oppilasta, jotka kirjoittivat melko huonosti englantia, mutta suorittivat silti kursseja.

Opiskelijavaihto kasvatti itseluottamustani, ja pääsin viimein tutustumaan maahan, joka on kiinnostanut minua kauan. Vaikka olin aiemminkin matkustanut yksin, sain siitä lisää rohkeutta matkustaa enemmän ja sillä matkalla suunnittelin lisää matkoja. Niinpä

kävin pari vuotta vaihdon jälkeen Interrail-reissulla, jolloin matkustin Pariisista Istanbuliin. Tapasin pari vaihtoaikani kaveria Istanbulissa ja kävin uudestaan sekä Prahassa että Brnossa.

Tällä hetkellä etsin töitä, mutta suunnittelen uusia opintoja, sillä haluaisin tehdä töitä enemmän tutkimuksen kuin teatterin parissa."

Julkaistu netissä: lapci.fi/blogi
26.4.2016

Työuralla – miten minusta tuli Abilixen tiedotussihteeri

Katja Vis työskentelee Abilis-säätiön tiedotussihteerinä ja hänellä on kaksi sisäkorvaistutetta. Tässä hän kertoo elämästään ja työstään esimerkkinä kuinka kuulovamman kanssa voi opiskella ulkomailla ja työllistyä itseään kiinnostaviin ammatteihin.

”Meidän kuusihenkisessä perheessä kahdella aikuisella on implantit, ja toisella jopa kahdet. Lapset ovat normaalikuuloisia ja heille vanhempiensa sisäkorvaistutteen ovat yhtä luonnollisia asioita kuin hammaspesu iltaisin, paitsi meillä hammasmukien vieressä on myös implanttien kuivurit ja akkulaturit. Hollantilainen mieheni sai sisäkorvaistutteen elokuussa -92, ollessaan 28-vuotias. Hänet leikattiin Hollannissa. Itse olin samaan aikaan ihan tavallinen korvantauskojeiden käyttäjä, joka ei edes miettinyt sisäkorvaistutetta. Mielestäni ne oli tarkoitettu ”umpikuueroille”.

Vaikeasta kuulovammastani huolimatta olen käynyt kouluni normaalikuuloisten koulussa ja ylioppilaaksi kirjoitin vuonna -92. Olen taitava lukemaan huulilta ja tuohon aikaan apuvälineet eivät olleet mikään jokamannen perusoikeus. Häpesin myös FM-laitettani ja opettaja ei koskaan muistanut laittaa sitä päälle. Minä en sitä vahingosakaan sanonut ääneen. Olin liikunnallisesti ja kuvataiteellisesti lahjakas. Harrastin myös teatteria ja pidin partiosta ja leirielämästä. Kuulovammaisten nuorten toiminta oli myös lähellä sydäntäni, sillä 13-vuotiaana tapasin muita nuoria, joilla oli kuulolaitteet ja jotka kamppailivat samalla tavalla oman identiteetin etsimisen ja ulkoisten paineiden kanssa.

Muistan kuin eilisen päivän kun isäni pakottamalla vei minut kuulovammaisten nuorten tapaamiseen Helsingin huonokuuloiset ry:n toimitaloihin Bulevardille. Kaksi tuntia väkäsinkin vastaan, että en sinne ’vammaisten joukkoon mene’. Parin tunnin kuluttua kun isä tuli hakemaan minua, en halunnut lähteä kotiin. Niin kivaa minulla oli!

Kuulovammani näkyi koulumenestyksessä siten, että kaikki opettajat, joilla oli selvä huulio, sain hyviä arvosanoja, mutta jos henkilöllä oli parta tai muuten vaan ei pysynyt paikallaan, sain helposti välttäviä. Kuulovammani teki minut joissakin aineissa varsinainen alisuorittajan kun taas niissä aineissa missä pärjäsin, olinkin sitten hyvä. Kirjoitusten jälkeen minulla ei ollut selvää kuvaa mitä haluan tai minne pyrin. Kaikki energia oli mennyt kuuntelemiseen. Suoritin häthätää julkishallinnon yo-merkonomin tutkinnon, sillä jotakin piti

opiskella. Merkonomin tutkinto on ihan näppärä perustutkinto.

Lähdin ulkomaille, tein hanttihommia, katselin maailmaa, opiskelin kieliä ja hain Hollannin teknilliseen korkeakouluun lukemaan arkkitehtuuria ja Haagin Kuvataideakatemiaan. Pääsin molempiin ja valitsin jälkimmäisen, josta valmistuin suunnittelijaksi 2002. Minulla on mm. valokuvaajan, esitystaidon ja kuvataideopetuksen pätevyys. Samaan aikaan olin aktiivinen kuulovammaisten järjestötoiminnassa. Olin mukana järjestämässä kesäleirejä, istuin erilaisissa kokouksissa ja tapasin mielenkiintoisia ihmisiä ympäri maailmaa.

Hollannissa pidin myös useamman näyttelyn yhdessä muiden taiteilijoiden ja muotoilijoiden kanssa. Mielenkiintoista aikaa. Hollantilaisen mieheni molemmat veljet ovat myös kuulovammaisia, ja nykyään heilläkin on sisäkorvaistutteen. Opin hollannin kielen suhteellisen helposti, koska

anoppini oli todella kärsivällinen ja jaksoi lempeästi muistuttaa koska G-kirjain korahtaa kurkussa ja koska S-kirjaimen kuuluu suhahtaa poskessa...

Kuuloni alkoi huonontua ensimmäisen lapsen syntymän aikoihin (-03). Kaksi lastamme on syntynyt Hollannissa ja kaksi Suomessa. Neljännen lapsen jälkeen en kuullut lintujen laulua, mikron piippausta, tai saanut lasten puheesta selvää. Korvat vain soivat ja olin koko ajan väsynyt. Hoidin asioita siten, että pakkasin lapset autoon ja kävin

perumassa tai vaihtamassa milloin hammaslääkäriaikaa, milloin neuvola-aikaa. En saanut selvää puhelimessa, vaan tarvitsin huulion. Olin jo jonkin aikaa puhunut HYKS:ssä, että tarvitsen ehdottomasti sisäkorvaistutteen. Neljä vuotta hurahti tässä prosessissa kunnes sain ensimmäisen sisäkorvaistutteeni vuonna 2009. Ensimmäinen implantti paransi huomasti elämänlaatua! Sain lasteni puheesta selvää, opin kuulemaan

Kuulovammani näkyi koulumenestyksessä siten, että kaikilta opettajilta, joilla oli selvä huulio, sain hyviä arvosanoja.

perumassa tai vaihtamassa milloin hammaslääkäriaikaa, milloin neuvola-aikaa. En saanut selvää puhelimessa, vaan tarvitsin huulion. Olin jo jonkin aikaa puhunut HYKS:ssä, että tarvitsen ehdottomasti sisäkorvaistutteen. Neljä vuotta hurahti tässä prosessissa kunnes sain ensimmäisen sisäkorvaistutteeni vuonna 2009. Ensimmäinen implantti paransi huomasti elämänlaatua! Sain lasteni puheesta selvää, opin kuulemaan

puhelimella vaikka keskellä hälyä, pystyin osallistumaan pieniin ryhmäkeskusteluihin ja arki sujui huomattavasti helpommin. Tästä innostuneena halusin ehdottomasti toiseenkin korvaan implantin, sillä oli ihan hassua olla ns. yksikorvainen. Eihän silmälasejakaan anneta yhdellä linssillä.

Tämä(kään) ei ollut yksikertainen prosessi. Sain oikeaan korvaani implantin vasta vuonna 2014, mutta sitä ennen piti kirjoittaa yksin ja ystävien kanssa lehtien mielipidepalstoille, puhua korvalääkärit kyllästymiseen asti ympäri ja ennen kaikkea jaksaa ja muistaa pitää asiaa koko ajan esillä. Tuntui, että koko SI-piireissä kuhisi: ”Miten tuo kehtaa haluta toista ja miksi minä en saa edes sitä ensimmäistäkään sisäkorvaistutetta jne”. Suomessa oltiin selkeästi jonkinlaisessa murroskaudessa. Minua kiinnosti vain se miten meidän perhe selviytyisi ja kuinka saisin lasteni puheesta selvää. Vaikka miehelläni on kanssa sisäkorvaistutteen, niin hän ei pysty vaikkapa soittamaan.

Toimin työssäni tiedottajana Abilis-säätiössä ja joudun päivittäin tekemisiin erilaisten ihmisten kanssa, joilla lähes kaikilla on eri aksentit ja eri äidinkieli kuin minulla. Kotona lapset huolehtivat, että hiljaista hetkeä ei ole.”

Lue jutun pidempi versio netistä: lapci.fi/blogi. Julkaistu 31.3.2016.

